

Når bakteriefrit drikkevand til køerne er blevet en vane:

- Jeg tør ikke lade anlægget gå i stå, siger to forskellige svenske landmænd, der har brugt det svenske Anolytech-anlæg i 10 og 15 år

Af Lone Vestergaard, LDM

- Det er en god garanti for, at der frisk vand til mine dyr, og alle rørledninger er også bakteriefri, og det er også en fordel, når man vasker malkeanlæg.

Køerne fodres med græsensilage, majsensilage, kolbemajs, valset byg og en råvaremix af raps og soja og en smule halm. Fodringen sker med et Mullerup hængebaneanlæg, der kører 36 gange i døgnet i de to stalde.

Kalvene

Alle dyrene i staldene får behandlet vand, mens småkalvene, der går i hytter udenfor, får tildelt pasteuriseret mælk, hvor der er tilsat 1 l katalyt, eller natriumhydroxid til 100 l mælk. Kalvene får mælk i deres pattespande tre gange dagligt svarende til omkring 8 liter mælk i døgnet. Anders Nilsson tør ikke lade være med at tilsætte katalyt til kalvemælken, for de har ingen diarré, og der er en anden fordel:

- Jeg renser ikke bokse imellem kalvene. Det har jeg aldrig gjort, men de får alle råmælk hos koen, siger han.

Krydsningskalvene er meget livskraftige, og de fleste er oppe for at die inden for 5 minutter. Han sammenligner med rene Holstein kalve, der til tider kunne være en hel time om at komme op at finde patterne.

Stærke krydsningskøer

De seneste otte år har Anders Nilsson lavet pro-cross, en tre-race krydsning mellem Holstein, SRB og Montbeliarde, og han konstaterer, at køerne har bedre ben og klove, ligesom de holder længere i besætningen.

Vand og foder

Anders Nilssons har elektrolyse og doseringsudstyr stående i teknikrummet ved siden af, hvor han også opbevarer salt til anlægget. Anlægget, som han har stående i dag, er ganske nyt og blev installeret for bare en måned siden som afløser for det gamle anlæg, der havde stået der i 10 år forinden. Anlægget producerer hypoklorsyre, der er en effektiv bakteriedræber, ud fra vand, salt og strøm. Han fortæller, at før anlægget blev sat op, blev vandkarrene rengjort hver dag. Nu kan han nøjes med at fjerne foderrester en gang om ugen i stedet for.

- Vandkarrene er rene, når anlægget kører, men hvis det bare er stoppet i 3-4 dage, dannes der biofilm, siger han.

Han kan ikke huske, om køerne drak mærkbart mere vand, da han satte det første anlæg i gang i sin tid, men han siger:

-Det er også en del af grunden til, at ydelsen stiger, for ældre køer giver mere mælk, siger han.

Køernes længere holdbarhed betyder også, at han indtil nu har kunnet sælge 43 kvier til England, og at han håber på at kunne sælge yderligere 22, inden brexit måske er skyld i, at alt går i stå.

Den eneste ulempe han kan pege på er, at kvierne kan få et lidt for godt huld inden kælvning, men det giver sjældent kælvningsproblemer, bortset fra den ene gang man havde valgt den forkerte tyr, der gav for store kalve.

Afgræsningen

- Den største forskel mellem mælkeproduktion i Sverige og Danmark er, at vi har krav om, at køerne skal på græs hver sommer, det har danskerne jo ikke, siger han.

Han har bemærket, at både køer og kvier er meget bedre til at æde græs, end de rene Holsteins var. Nogle gange kunne der være masser af bid tilbage i græsset, men alligevel måtte han køre ensilageballe ud til Holsteinkøerne. Det sker ikke længere.

Stærk holdånd

På gården er der syv ansatte og så Anders selv. Den ene af de tre sønner, Filip, der er volleyballspiller i en dansk klub, er også en af de ansatte, inden han selv skal hjem og overtage driften. Dermed er tre generationer involveret i driften:

- Jeg er selv 3. generation, og Filip bliver 4. generation her på gården, og min far på 83 kommer stadig hver dag for at hjælpe til, men han arbejder i skoven i dag, fortæller Anders Nilsson.

-Jeg er meget tilfreds med anlægget, det er det 'lille' i mælkeproduktionen, der giver penge, siger Roger Larsson.

Han fortæller også, at det ikke er tilfældigt, at der står Nilssons på arbejdstøjet. Det betyder, at alle er en del af holdet, også de fire rumænske medarbejdere:

-De er fulde af gode ideer, når vi holder møder. Ligesom vi arbejder tæt sammen med den lokale foderstof, for de lytter til landmændene. Der er nødvendigt, at alle arbejder sammen, siger han.

Fodersengestald

Nogle få km derfra, på den anden side af Våxtorp, ligger Vallängensgård, der ejes af Roger Larsson. Han kommer hjem fra markarbejde andetsteds for at hilse på, denne forblæste forårsdag i marts. Gårdens besætning tæller 125 køer i en fodersengestald, der er godt 30 år gammel, og køernes vandforsyning klares med vandkopper med muleklap.

Celletallet blev bedre

Roger Larsson har haft et Anolytech anlæg i de sidste 15 år, og han har i dag et celletal på 180-200.000, men før han begyndte at behandle vandet, lå celletallet på 300-350.000, og han havde vældige problemer med mælkekvaliteten. Han husker ikke, om køerne drak mere vand, efter det var blevet behandlet, men:

-Vandledningerne var fulde af skidt, og det tog tid, inden de gamle rørledninger var rene, husker han.

Koldt foder

I dag har hans ren-racede Holsteinkøer en gennemsnitsydelse på 9800 kg, og Roger Larsson tror ikke, at ydelsen stiger en hel masse i den gamle stald, men han har fundet ud af, at hvis han bruger 150 liter hypoklorsyreopløsning til tre tons foder, der sprayes ud i fuld-foderblander og blandes op i foderet, betyder det, at han kan nøjes med at fodre ud engang i døgnet. Det gælder også om sommeren, for foderet tager ikke varme, heller ikke sidste sommer, hvor det også var varmt i Sverige.

Vigtig vandkvalitet

Ligesom Anders Nilsson har Roger Larsson egen boring, og han er glad for, at vandkvaliteten nu er ensartet:

-Jeg er meget tilfreds med anlægget, det er det 'lille' i mælkeproduktionen, der giver penge, siger han.

Han viser også, at epoxybelægningen af gulvet på foderbordet ser ud som nyt, uden belægninger, og det skete efter, at han begyndte at vande koncentrat ud på foderbordet dagligt, efter det var fejlet for foderrester.

En times kørsel nord for Malmø, i Halands Len, finder man byen Våxtorp, og udenfor den ligger Anders Nilssons gård. Ude ved indkørslen til gården står tre gamle mælkejunger på et stativ og fortæller besøgende, at her på gården produceres der mælk.

Højtydende besætning

Anders Nilsson byder selv velkommen foran den nyeste stald, der blev bygget i 2011, hvor der er opstaldet kælvkvier og goldkøer, ligesom der er kælvningsbokse. De 350 køer i besætningen malkes tre gange dagligt, så de montører, der er ved at skifte den gamle mælketank ud med en ny fra ADA, har lidt travlt, hvis de skal nå at blive færdige, inden der skal malkes næste gang. Der er brug for den nye tank, for besætningen yder 13.300 kg mælk og nåede i sidste uge den hidtil højeste ydelse på 42,2 kg per ko i ydelseskontrollen.

Før anlægget blev sat op, blev vandkarrene rengjort hver dag. Nu kan han nøjes med at fjerne foderrester en gang om ugen i stedet for. Vandkarrene er rene, når anlægget kører, men hvis det bare er stoppet i 3-4 dage, dannes der biofilm, siger Anders Nilsson.